

თინათინ ჭაბუკიანი

ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი,
საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს
სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს მდივანი,
სასწავლო ტელევიზიის პროდიუსერი

ქართული კინოსკოლა

*საკვანძო სიტყვები: კინო ფაკულტეტი, სასწავლო პროგრამები, რეზო
ჩხეიძე, გოგი დოლიძე, კინოფაკულტეტის გამოშვებები, სტუდენტური
კინოფესტივალები, სტუდენტური ფილმების პრიზები, ბოლონიის
პროცესში ჩართვა, სასწავლო ტელევიზია.*

ქართული სათეატრო და კინოხელოვნების პროფესიული აღზრდის უმაღლეს სასწავლებელს წარმოადგენს საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი, რომელსაც 2022 წელს ასი წელი უსრულდება. ჩვენმა უნივერსიტეტმა გრძელი და საინტერესო გზა განვლო.

1922 წელს აკაკი ფალავას ხელმძღვანელობით დაარსდა დრამატული სტუდია, რომლის საფუძველზეც 1923 წლის 10 ოქტომბერს სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებით (ოქმი N 31) შეიქმნა „სასცენო ხელოვნების ინსტიტუტი“. ინსტიტუტის პირველი რექტორი იყო აკაკი ფალავა. 1939 წლის გაზაფხულზე თბილისში მოვლინებულ იქნა საკავშირო სახელოვნებო კომიტეტის წარმომადგენელი, რომელმაც გამოარკვია, რომ ჩვენ თეატრალური განათლების საქმე სათანადო დონეზე არ გვაქვს დაყენებული და ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანოებთან მოლაპარაკების შედეგად გადაწყდა – შექმნილიყო სპეციალური უმაღლესი თეატრალური სასწავლებელი.

თეატრალური ინსტიტუტის გახსნას პირველი რექტორი, პროფესორი აკაკი ფალავა შემდეგი სიტყვებით გამოეხმაურა: „სოციალისტური კულტურის მშენებელი საბჭოთა არტისტი სრული შეიარაღებით უნდა წარსდგეს თავისი ხალხის წინაშე. იგი უნდა ფლობდეს კაცობრიობის მთელ კულტურას, როგორც ამას გენიოსი ლენინი გვასწავლიდა. ჩვენი არტისტი უნდა იბრძოდეს საბჭოთა ხელოვნების გაღრმავებისთვის, იმ ხელოვნებისა, რომლის დროშა მსოფლიოს ყველა ქვეყნის ხელოვნებათა დროშაზე მაღლა ფრი-

ალებს მშრომელი კაცობრიობის უბრძენესი ბელადის - ჩვენი საყვარელი მასწავლებლის, დიდი სტალინის ხელმძღვანელობით“.¹ წლების შემდეგ ამ საკითხთან დაკავშირებით თეატრმცოდნე ნათელა არველაძე წერდა: „შემთხვევითი არ არის, რომ ქართველ ბერიკათა აღმზრდელი უმაღლესი სასწავლებელიც დიონისესავით ორჯერ დაიბადა. პირველად 1923 წელს, ხოლო მეორედ - 1939 წელს. სპეციალისტები თვლიან, რომ ჩვენი უნივერსიტეტის დაბადების თარიღად უნდა ჩაითვალოს მაინც 1923 წელი“.²

შემდეგ წლებში ინსტიტუტი თანდათან გაფართოვდა. 1944 წელს მას დაემატება თეატრმცოდნეობის ფაკულტეტი, ხოლო 1956 წელს სამსახიობო მუსიკალური განყოფილება. 1965 წელს გაიხსნა სარეჟისორო-საბალეტმეისტერო განყოფილება. 1972 წელს ამ ინსტიტუტში გაიხსნა კინომცოდნეობის სპეციალობა, რომელსაც ხელმძღვანელობდნენ კინომცოდნეები: ოლლა (ლალა) თაბუკაშვილი და კორა წერეთელი, ხოლო მოგვიანებით კინოსარეჟისორო სპეციალობაც, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ცნობილი კინორეჟისორი თენგიზ აბულაძე. კინომცოდნე ო. თაბუკაშვილი მიუთითებდა: „არ შემიძლია არ გავიხსენო რებო ჩხეიძის დამსახურება ქართული კინოსკოლის ჩამოყალიბების საქმეში XX საუკუნის 70-იან წლებში. მაშინ საქართველოს სახელმწიფო თეატრალურ ინსტიტუტში კინოფაკულტეტის გახსნის იდეა რეალობად რებო ჩხეიძის დიდმა ავტორიტეტმა და სახელმა აქცია“.³

1974 წელს მიღება შედგა ორ კინოსარეჟისორო ჯგუფში, რომლებსაც ხელმძღვანელობდნენ რეჟისორები - თენგიზ აბულაძე და ლანა ღოღობერიძე. ჩაირიცხა 18 სტუდენტი. მათ უმრავლესობას უკვე დამთავრებული ჰქონდა სხვა უმაღლესი სასწავლებელი.

სასწავლო გეგმა შედგებოდა შემდეგი კურსებისგან: კინოწარმოება, ფოტოგრაფია, ოპერატორის ოსტატობა, მსახიობის ოსტატობა, მეტყველება, სასცენო მოძრაობა, ქართული კინოს ისტორია, საზღვარგარეთის კინოს ისტორია. ამასთანავე, ისწავლებოდა ქართული ლიტერატურა, საზღვარგარეთის ლიტერატურა და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური განათლების საგნები. ძირითადი სასწავლო პროცესი შემოქმედებით სახელოსნოში მიმდინარეობ-

1 გაზეთი „კომუნისტი“, 1939, 8 ივლისი.

2 არველაძე ნ. ჟურნალი „თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი“, №3 (22), 2005, გვ. 3.

3 ღონლაძე ლ, ჟურნალი „ხელოვნება“, 2008, გვ. 109.

და. თ. აბულაძე სწორედ იმ პერიოდში იღებდა შემდგომში გახმაურებულ ფილმს „ნატვრის ხეს“, ოპერატორ ლომერ ახვლედიანთან ერთად. იგი სტუდენტებთან გადიოდა მთელ შემოქმედებით პროცესს, რასაც გადის ფილმი ლიტერატურული სცენარიდან რეჟისორულ სცენარად ტრანსფორმაციამდე. ამავდროულად, სტუდენტები ვალდებულები იყვნენ სწავლის პერიოდში ინსტიტუტის საწარმოო ბაზაზე ოსტატის ხელმძღვანელობით საკურსო, წინასააღიპლომო და სადიპლომო ფილმები გადაეღოთ. ისინი ფილმებს 35 მმ-იან კინოფირზე იღებდნენ, ამონტაჟებდნენ, ახმოვანებდნენ, ასლის ბეჭდვას ადევნებდნენ თვალყურს.

1979 წლის პირველი გამოშვების სტუდენტის, გოდერძი ჩოხელის საკურსო ფილმმა „ადგილის დედამ“ ობერჰაუზენის საერთაშორისო კინოფესტივალზე „გრან-პრი“ მოიპოვა. „ობერჰაუზენის კინოფესტივალმა დევიზად აირჩია „გზა მეზობლებისაკენ“ და მრავალფეროვან პროგრამაში „ადგილის დედამ“ თავისი სიტყვა თქვა ცხოვრებისეული სააზრისის შესახებ, შეძლო მეზობლისაკენ გაეკვალა გზა“.¹

ნანა ჯორჯაძის სადიპლომო ფილმი „მოგზაურობა სოპოტში“ ასევე ობერჰაუზენის მოკლემეტრაჟიანი ფილმების XXXIII საერთაშორისო კინოფესტივალზე „გრან-პრით“ დაჯილდოვდა, ხოლო თემურ ბაბლუანის „ბელურების გადაფრენამ“ კიევის ახალგაზრდა კინემატოგრაფისტთა XI საკავშირო კინოფესტივალის სპეციალური პრიზი მოიპოვა.

ინსტიტუტის ბაზაზე ქართული კინოსკოლის ჩამოყალიბებაში თენგიზ აბულაძისა და რეზო ჩხეიძესთან ერთად მონაწილეობდნენ ცნობილი რეჟისორები: ლანა ლოლობერიძე, ელდარ შენგელაია, გიორგი შენგელაია, ირაკლი კვირიკაძე, ომარ გვასალია, გია ჭუბაბრია, იოსებ ჩხაიძე, რამაზ ხოტივარი, გელა კანდელაკი, თამაზ გომელაური, კინომცოდნეები: გოგი დოლიძე, ოლღა თაბუკაშვილი, ირინა კუჭუხიძე, ნათია ამირეჯიბი, სცენარისტი ერლომ ახვლედიანი, კინოოპერატორი ლევან პაატაშვილი და სხვ.

1980 წელს გამოშვებული ნაკადიდან განსაკუთრებით გახმაურდა: ტატო კოტეტიშვილის „ანემია“, დათო ჯანელიძის „დედუნა“, დიტო ცინცაძის ფილმები - „ზღვარზე“, „დაკარგული მკვლევლები“ და სხვ.

¹ მდივანი ი, გაზეთი „ახალი ფილმები“, №9-10. 1982, გვ. 9.

1981 წელს ინსტიტუტმა პირველი ანიმაციური რეჟისურის ჯგუფი გამოუშვა (გელა კანდელაკის და თამაზ გომელაურის სახელოსნო). ესენი იყვნენ: ვლადიმერ (ლადო) სულაქველიძე, დათო სიხარულიძე, ლევან ჭყონია, რეზო გვარლიანი და დავით თაყაიშვილი. ეს იყო თაობა, რომელმაც სულ სხვა საფეხურზე აიყვანა ქართული ანიმაცია. თუმცა მათ შორის საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს დავით თაყაიშვილის ანიმაციური ფილმი „ჭირი“, რომელმაც 1984 წელს კანის საერთაშორისო კინოფესტივალის „გრან-პრი“ დაიმსახურა.

1982 წელს ინსტიტუტი დაამთავრა პირველი კინოდოკუმენტალისტების ჯგუფმა (ხელმძღვანელი - გ. ჭუბაბრია), რომელშიც შედიოდნენ: ვაჟა ზუბაშვილი, ალექსანდრე ქოქრაშვილი, კახა მელითაური, ნუგზარ ყიფიანი და სხვ. ამ ჯგუფიდან გამოსაყოფია ვ. ზუბაშვილის საკურსო დოკუმენტური ფილმი „მთაწმინდა“, რომელმაც 1981 წელს კიევის ახალგაზრდული ფილმების რესპუბლიკურ ფესტივალზე „მოლოდოსტ“ დიპლომით დაჯილდოვდა.

1978 წ. 11-14 სექტემბერს თბილისის კინოს სახლში ჩატარდა კინემატოგრაფისტთა I რესპუბლიკური სტუდენტური ფესტივალი „ამირანი-78“ (ჟიურის თავმჯდომარე, კინორეჟისორი ოთარ იოსელიანი). ამავე წელს კინოსტუდიაში „ქართულ ფილმი“ შეიქმნა ახალგაზრდობის ექსპერიმენტული შემოქმედებითი გაერთიანება „დებიუტი“. მისი ფილმები რესპუბლიკის სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯზე იქმნებოდა და უდიდეს როლს ასრულებდა - იგი ახალგაზრდა რეჟისორებს ექსპერიმენტებისა და საკუთარი ხელწერის კვლევა-ძიების საშუალებას აძლევდა.

1980 წელს თეატრალური ინსტიტუტის კინოფაკულტეტის დეკანად დაინიშნა კინომცოდნე გოგი დოლიძე. სწორედ მის სახელს უკავშირდება კინოფაკულტეტის, ანუ ქართული კინოსკოლის შემდგომი განვითარება.

1981 წელს პირველი კინოსაოპერატორო ჯგუფი ცნობილმა ოპერატორმა ლევან პაატაშვილმა აიყვანა. აღსანიშნავია, რომ ქართული კინოსკოლა კადრებით საბჭოთა კავშირის სხვა ქვეყნებსაც ამარაგებდა. სხვადასხვა წელს თეატრალურ ინსტიტუტში ჩრდილო კავკასიის, შუა აზიის, ლიტვისა და სხვა რეგიონების სტუდენტები მათთვის სპეციალურად შექმნილ კინოსარეჟისორო ჯგუფებში სწავლობდნენ.

1986 წლიდან თეატრალურ ინსტიტუტში გაიხსნა კინოთეატრი

„სტუდენტური“. როგორც ერთ-ერთი კინომცოდნეობის ფაკულტეტის სტუდენტი წერდა: „ეს კინოთეატრი, ჯერჯერობით, ერთადერთია ჩვენს ქვეყანაში... სწორედ ამ მიზნით გადავწყვიტეთ მჭიდრო კავშირი დაგვემყარებინა საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა ქალაქის თეატრალური ინსტიტუტის კინოფაკულტეტებთან. საშუალება მოგვეცა მაყურებლისათვის გაგვეცნო არა მარტო ქართველი, არამედ სხვა ეროვნების ახალგაზრდების შემოქმედება“.¹

ფაკულტეტის დეკანი, გოგი დოლიძე აცხადებდა: „1988 წლიდან უკვე ოფიციალურად გავედით საზღვარგარეთ სტუდენტურ კინოფესტივალებზე. იუნესკოს ეგიდით მომუშავე საზოგადოება „სილექტმა“ (რომლის აბრევიატურა ასე იშიფრება: კინოტელესკოლების საერთაშორისო ასოციაცია) ქართული კინოსკოლა (ასე უწოდებენ ჩვენს ფაკულტეტს უცხოეთში) 1988 წლის აგვისტოში ასოცირებულ წევრად, 1990-ში კი - ნამდვილ წევრად მიიღო“.²

დაიღო ხელშეკრულება მიუნჰენის კინოსკოლასთან, კონტრაქტი შედგა ბრიუსელის კინოსკოლასთანაც.

1990-იანი წლებიდან ქვეყანაში გარდამტეხი მოვლენები განვითარდა, რომელმაც სრულიად შეცვალა საბჭოთა სოციალისტური საქართველოს ისტორია. დაიწყო რთული პოლიტიკურ-ეკონომიკური გარდატეხის ეპოქა. რიგი მიზეზების გამო კინოფესტივალ „ამირანის“ ჩატარება შეწყდა. ინგრეოდა ძველი საბჭოთა სოციალისტური სისტემა. ქვეყანაში დაიწყო ე.წ. გარდამავალი პერიოდი. როგორი უნდა ყოფილიყო ახალი დამოუკიდებელი საქართველო, ბუნდოვანი იყო. გამონაკლისს არც თეატრალური ინსტიტუტი წარმოადგენდა. უნდა დასრულებულიყო საბჭოთა სწავლების სტრუქტურა და დაწყებულიყო ახალი, თუმცა ეს ხანა საკმაოდ დიდხანს, თითქმის 16 წელი, გაგრძელდა.

1990 წლის 1-28 თებერვალს ფესტივალ „ოფიულს-90“ (გფრ) საინფორმაციო ჩვენებისთვის შეირჩა ახალგაზრდა ქართული კინოსკოლის კურსდამთავრებულების ნამუშევრები: „ანემია“ (რეჟ. ტ. კოტეტიშვილი), „მამა, შვილი და ნიავი“ (რეჟ. დ. ცინცაძე), „გამოუსწორებელი“ (რეჟ. გ. ჭყონია) და სხვ. ამასთან დაკავშირებით კინომცოდნე ო. თაბუკაშვილი წერდა: „ეს იყო ქართული კინოს ე.წ. პირველი დამოუკიდებელი გასვლა საერთაშორისო ას-

1 ლევანიძე მ, გაზეთი „ქართული ფილმი“, № 2, 1988, გვ. 70.

2 დოლიძე გ, გაზეთი „ქართული ფილმი“, 1995, გვ. 1.

პარეზზე. ყოველ საღამოს ეწყობოდა ფილმების განხილვა, რომელიც პროფესიული საუბრის ჩარჩოს სცილდებოდა. კინომართონი ხშირად პოლიტიკურ დისკუსიაში გადადიოდა და საქართველოს ეროვნულ-განმანათავისუფლებელი მოძრაობისადმი ინტერესი ლეიტმოტივად გასდევდა შეხვედრებს.¹

ამ დისკუსიების დროს საფუძველი ჩაეყარა მომავალ კონტაქტებს გფრ-ის, აშშ-ის და საფრანგეთის კინემატოგრაფისტებთან.

1991 წლის ნოემბერში, მიუნჰენში ჩატარდა სტუდენტური ფილმების XI საერთაშორისო კინოფესტივალი, რომელშიც მესამედ მონაწილეობდა „სილიქტის“ ნამდვილი წევრი - ქართული კინოსკოლა. მიუნჰენის ფესტივალის ერთ-ერთი ჯილდო, რომელიც დაწესებული ჰქონდა ლონდონის ტელევიზიის IV არხს, წილად ხვდა ქართული კინოსკოლის სტუდენტის, ლევან ღლონტის სატელევიზიო ფილმს „დღე“.

1991 წლის დეკემბერში, კიევში უკრაინის XXI ღია კინოფესტივალზე „მოლოდოსტ -91“ წარდგენილი იყო პაატა მილორავას „ვირთხა“, ლევან ღლონტის „დღე“, თემურ ცაავას „ზიგ-ზაგი“. პრიზები ქალისა და მამაკაცის როლების საუკეთესო შესრულებისათვის ჟიურიმ ერთსულოვნად მიანიჭა ქართველ მსახიობებს, ნინელი ჭანკვეტაძესა და ირაკლი ხიზანიშვილს ფილმისათვის „ვირთხა“.

პირველად დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში 1992 წლის 19-26 სექტემბერს თბილისში ჩატარდა შავი ზღვის აუზის ქვეყნების I საერთაშორისო კინოფესტივალი „ოქროს არწივი“, რომელმაც თავი მოუყარა ბოლო სამი წლის განმავლობაში შექმნილ ფილმებს. ქართული კინოსკოლის კურდამთავრებულთაგან დაჯილდოვდნენ: რეჟ. თ. ბაბლუანი ფილმისათვის „უძინართა მზე“ („გრან-პრი“), რეჟ. პ. მილორავა ფილმისათვის „ვირთხა“ (პრიზი საუკეთესო დებიუტი), რეჟ. ა. ცაბაძე ფილმისათვის „ღამის ცეკვა“ (პრიზი ძიებისთვის), რეჟ. დ. ცინცაძე ფილმისათვის „სტუმრები“ (სპეციალური პრიზი ორიგინალური რეჟისურისთვის). ფესტივალის ბოლო პრესკონფერენციაზე ჟიურის თავმჯდომარემ რ. ჩხეიძემ განაცხადა: „ქართული კინოს ახალი თაობა უკვე ჩვენ მიერ არის აღზრდილი, ქართულ ინსტიტუტში. წინა თაობის უმრავლესობა „ვგვიკის“ სტუდენტები ვიყავით. ახლა კი, ამ ფესტივალზე,

1 თაბუკაშვილი ო, ჟურნალი „კინო“-№2, „საარის მხარე მასპინძლობს ქართულ კინოს“, 1990, გვ. 84-88.

თითქმის ყველა ჩვენი ინსტიტუტის კურსდამთავრებულია. მათ ფილმებში შეიძლება ითქვას, კინო შეხვდა ხალხს, კინო გახდა უფრო მოქალაქეობრივი, მეტრძოლი, დახვეწილი. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ასევე გაგრძელდება“.¹

1992 წელს თეატრალურ ინსტიტუტს თეატრისა და კინოს სახელმწიფო ინსტიტუტი ეწოდა.

1993 წელს კიევის საერთაშორისო ფესტივალზე „მოლოდოსტ-93“, სადაც მსოფლიოს მრავალი ქვეყნიდან 70 ფილმი იყო წარდგენილი, რეჟისორ გიორგი (გიო) მგელაძის ფილმმა „არა, მეგობარო“ მიიღო პრიზი საუკეთესო მოკლემეტრაჟიანი მხატვრული ფილმისთვის, ხოლო მსახიობმა ლევან აბაშიძემ ჟიურის სპეციალური დიპლომი მამაკაცის როლის შესრულებისათვის ამავე ფილმში.

1993 წელს ლოკარნოს 46-ე საერთაშორისო ფესტივალზე დიმიტრი (დიტო) ცინცაძის ფილმმა „ზღვარზე“ მთავარი პრიზი, „ვერცხლის ლეოპარდი“ დაიმსახურა.

1994 წლის აპრილში ობერჰაუზენის საერთაშორისო კინოფესტივალზე გიორგი (გიო) მგელაძის ფილმმა „არა, მეგობარო“ უმაღლესი ჯილდო, „გრან-პრი“ მიიღო.

1995 წელს კიევში გამართულ სტუდენტური ფილმების I საერთაშორისო კინოფესტივალზე „პროლოგი“ წარმატებით გამოვიდა ქართული კინოსკოლა. ქართველი სტუდენტის, ლაშა ოთხმეზურის ნამუშევარს „ბეობახტერი“ მიენიჭა პრიზი საუკეთესო რეჟისორისათვის. იგივე ფილმი ფესტივალზე, რომელიც მიეძღვნა კინოს 100 წლის იუბილეს და ჩატარდა სლოვაკიის ქალაქ ტრანჩასტკე ტეპლიცაში, საუკეთესო სტუდენტურ ფილმად აღიარეს. 1995 წელს მიუნჰენის საერთაშორისო სტუდენტურ კინოფესტივალზე პრიზი საუკეთესო კინოსკოლისათვის მიენიჭა ქართული კინოსკოლის პროგრამას. გ. დოლიძე აღნიშნავდა: „მიუნჰენის ფესტივალი მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქართული კინოს მომავალი კადრების აღზრდაში, მან გადამწყვეტ ეტაპზე აღმოგვიჩინა ნამდვილი მეგობრულ-კოლეგიალური დახმარება და მორალურადაც მუდამ გვერდში გვიდგას“.²

1996 წელს ობერჰაუზენის კინოფესტივალზე ვახტანგ კუნცევ-

1 ჟურნალი „ეკრანი“, №32, 1992, გვ. 1.

2 დოლიძე გ, გაზეთი „ქართული ფილმი“ № 6 (704) 7 მარტი, 1997, გვ. 4.

-გაბაშვილის სტუდენტურმა ფილმმა „დილის რომანსი“ ჟიურის სპეციალური პრიზი დაიმსახურა. 1997 მიუნჰენის საერთაშორისო კინოფესტივალზე მანია არჩვადის ფილმი „ნეტავ აღარ იწვიმოს“ ფესტივალის დიპლომით დაჯილდოვდა.

კინოფაკულტეტზე მნიშვნელოვანი ცვლილებები მიმდინარეობდა. გოგი დოლიძე დაინიშნა ინსტიტუტის პრორექტორად კინოს მიმართულებით, ხოლო კინოფაკულტეტის დეკანად - ზურაბ მანაგაძე. 1997 წლიდან ფაკულტეტი ორად - სახელმწიფო და ფასიან სექტორებად დაიყო.

1999 წლისთვის კინოფაკულტეტისთვის შეიძინეს VHS-ის სამონტაჟო მაგიდა, კასეტები და ვიდეოაპარატურა. შემდეგ იგი ჩანაცვლა MINI DV-ის ვიდეოაპარატურამ. სტუდენტური საკურსო, წინასადიპლომო და სადიპლომო ნამუშევრები უკვე ახალ ციფრულ მატარებელზე მზადდებოდა. ახალმა ტექნოლოგიებმა ფუნდამენტურად შეცვალა წარმოების ხერხები. სტუდენტები სოლიდური ეკონომიკური საშუალებების გარეშეც ახერხებდნენ თავის გამოჩენას.

1998 წელს კიევის სტუდენტური ფილმების ფესტივალზე საუკეთესო ფილმისათვის მთავარი პრიზი მიენიჭა რეჟისორ გიორგი ხარებავას კინოსურათს „უნამუსო“, ხოლო 2000 წელს იმავე ფესტივალზე საუკეთესო დოკუმენტური ფილმისთვის დაჯილდოვდა რეჟისორი მიხეილ კეკელიძე ფილმისთვის „ელდარ მამედ ზადე“.

მიუხედავად ქვეყანაში მიმდინარე საბაზრო ეკონომიკის გარდამავალი პერიოდის სიძნეელებისა, 2001-2002-2003 წელს თბილისში, კლუბ „სარდაფში“ ჩატარდა სტუდენტური ფილმების ფესტივალი, რომელსაც სხვადასხვა წლებში დახმარებას უწევდნენ იტალიის რესპუბლიკისა და ნიდერლანდების სამეფოს საელჩოები. ფესტივალს ხელმძღვანელობდა კინორეჟისორი დავით ჯანელიძე.

2002 წელს ინსტიტუტი გარდაიქმნა უნივერსიტეტად. შეიქმნა წესდება, დამტკიცდა ფაკულტეტების სპეციალობების კვალიფიკაციის ნუსხა. კინოფაკულტეტის სარეჟისორო მიმართულებით ჩამოყალიბდა შემდეგი სპეციალობები: მხატვრული ფილმის რეჟისორი, დოკუმენტური ფილმის რეჟისორი, სამეცნიერო-პოპულარული ფილმის რეჟისორი, ანიმაციური ფილმის რეჟისორი, სატელევიზიო ვიდეოფილმის რეჟისორი, ტელედადგმების რეჟისორი,

კლიპების რეჟისორი, ტელეგადაცემის რეჟისორი, რეჟისორ-ორგანიზატორი, რეჟისორ-მემონტაჟე, დუბლირებისა და ალდგენითი ფილმის რეჟისორი. საოპერატორო მიმართულებით: კინოოპერატორი, ტელევიდეოოპერატორი, ხმის რეჟისორ-ოპერატორი. ასევე იყო კინოსცენარისტის, კინომენეჯერის, პროდიუსერ-მენეჯერის სპეციალობები.

ფასიანი სექტორისა და 20-მდე სპეციალობის დანერგვამ კინოფაკულტეტზე სტუდენტთა რაოდენობა მეთად გაზარდა. 2004-2005 სასწავლო წლისთვის უნივერსიტეტში სახელმწიფო სექტორზე 431, ხოლო ფასიან სექტორზე 1142 სტუდენტი სწავლობდა. აქედან 500-მდე სტუდენტი კინოფაკულტეტზე ირიცხებოდა.

გარდაუვალი გახდა განათლების სისტემის ცვლილებაც. ყველაზე ოპტიმალური ვარიანტი ბოლონიის პროცესთან შეერთება იყო, რაც გულისხმობდა უმაღლესი განათლების ერთიანი ევროპული სივრცის ჩამოყალიბებას და საერთაშორისო პრინციპებზე აგებული კონკურენტუნარიანობის გაზრდას. საქართველო აღნიშნულ პროცესს 2005 წელს შეუერთდა. თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაიწყო რეორგანიზაცია. გარდამავალ პერიოდში რექტორის მოვალეობის შემსრულებელად გიორგი მარგველაშვილი დაინიშნა. დაინიშნენ აგრეთვე დეკანის მოვალეობის შემსრულებლები, რომლებიც პასუხისმგებელი იყვნენ ამ რეფორმის ჩატარებაზე.

ქართულ კინოსკოლას, იმხანად, ოფიციალურად უკვე ერქვა კინოტელეფაკულტეტი, რომლის დეკანი იყო კინომცოდნე, მაია ლევანიძე. პირველ ეტაპზე შემუშავდა ახალი სასწავლო კურიკულუმები, საათობრივი სისტემიდან მოხდა გადასვლა კრედიტების დაგროვების სისტემაზე, მოქმედი გარდამავალი კანონმდებლობის საფუძველზე შემუშავდა ფაკულტეტების დებულებები და სხვა დოკუმენტაციები. ჩამოყალიბდა სასწავლო კინოსტუდია და ახალი ტექნოლოგიების ლაბორატორია, რომლის ბაზაზეც ისწავლებოდა კომპიუტერული მონტაჟი, გრაფიკა და სხვ.

ფაკულტეტზე ფუნქციონირებდა სამი კათედრა: კინოხელოვნების, კინომცოდნეობისა და ტელეხელოვნების კათედრები. 2005 წელს ფაკულტეტს გამოეყო კინომცოდნეობის სპეციალობა, რომელიც გადაიტანეს სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე.

2006 წლისათვის ფაკულტეტზე რეჟისურას ასწავლიდნენ: რე-

ზო ჩხეიძე, რეზო ესაძე, ლევან ბაქარეიშვილი, ლევან ანჯაფარიძე, დავით ნაცვლიშვილი, ბასა ფოცხიშვილი და სხვ., საოპერატორო ხელოვნებას - ირაკლი ონოფრიშვილი და მიხეილ მედნიკოვი, ხოლო მულტიპლიკაციას - ბონდო შოშიტაიშვილი და მამია მალაზონია.

2007 წელს ფაკულტეტის დეკანის მოვალეობის შემსრულებლად დაინიშნა დავით ჯანელიძე. მისი ინიციატივით 2007 წელს აღდგა კინოფესტივალი “ამირანი”. კინოფესტივალმა ყოველწლიური სახე მიიღო და დღესდღეობით მასში ათობით ქვეყანა მონაწილეობს. ამავდროულად ფაკულტეტმა აღადგინა თავისი წევრობა CILECT-შიც (2007).

2007 წლის 9-16 ნოემბერს თურქეთის ქალაქ ყარსში გაიმართა ევროპული კინოს საერთაშორისო ფესტივალი „ბორბლებზე“. ჩვენი უნივერსიტეტის ინიციატივით, ფესტივალის ფარგლებში განხორციელდა ერთობლივი სტუდენტური პროექტი. საქართველოს მხრიდან პროექტში ოთხი სტუდენტი მონაწილეობდა: ა. ჩერქეზიშვილი, ვ. კირკიტაძე, დ. ჩიტაია, ა. ხარანაული. წარმოების შესახებ გადასაღები ფილმის თემა სტუდენტებს ადგილზევე შესთავაზეს. მათ უნდა გაეკეთებინათ ფილმი ადგილობრივი ყველის წარმოების შესახებ. ჯგუფი სამი დღის განმავლობაში იღებდა და პარალელურ რეჟიმში ამონტაჟებდა ფილმს. ჯგუფს ხელმძღვანელობდა კინოოპერატორი, პროფესორი გია გერსამია. 14 ნოემბერს ფილმი „ყველი“ მზად იყო. მისი ჩვენება კი ფესტივალის საზეიმო დახურვაზე შედგა 15 ნოემბერს.

2000 -2006 წლებში კინორეჟისურის სტუდენტებმა საერთაშორისო კინოფესტივალებზე, სხვადასხვა ნომინაციებში 27 პრიზი მოიპოვეს. მათ შორის გამოსაყოფია: რუსუდან ჭყონიას ფილმი „მათ სახელი არ გააჩნიათ“, რომელიც 5 სხვადასხვა კინოფესტივალზე დაჯილდოვდა სომხეთში, ჩეხეთში, ლუქსემბურგში, გერმანიაში, რუსეთში. აღსანიშნავია, თამარ სულამანიძის ანიმაციური ფილმი „პარად ამური“, რომელმაც რუსეთსა და ამერბაიჯანში გამართულ კინოფესტივალებზე აიღო პრიზები და სხვ.

2007 წლის დეკემბერში, თბილისში ფონდ „ინტერნიუსის“ ფინანსური მხარდაჭერით ჩატარდა სამხრეთ კავკასიის რეგიონების ფარგლებში შექმნილი დოკუმენტური ფილმების ფესტივალი „გზაჯვარედინზე“. „გზაჯვარედინზე მდგომმა მომავალმა ხელო-

ვანებმა თანმშრომლობისა და მეგობრობის მყარი ხიდები გადეს, ყოველგვარი პოლიტიკური ამბიციებისა და ზოგ ქვეყანას შორის დღეს არსებული დაპირისპირების მიუხედავად... სხვადასხვა ეროვნების 42 ავტორმა ოცდაერთი 7-წუთიანი ფილმი საქართველოში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში გადაიღო და ერთობლივი ნამუშევრები წარმოადგინა“.¹

საპრიზო ადგილები ქართული კინოსკოლის სტუდენტებმა მოიპოვეს: ფილმებისათვის: „შვიდი წუთი ბოშებთან ერთად“ ა. ჩერქეზიშვილმა (თანაავტორი - ორხან აგაზადე აზერბაიჯანიდან), „არაფორმალები“ ლ. ჯობავა (თანაავტორი - ადელია სულეიმანოვა აზერბაიჯანიდან); „გარიყული“ დ. ჩიტაია (თანაავტორი - მურად მურადოვი აზერბაიჯანიდან).

2008 წელს კინემატოგრაფისტთა კავშირთან არსებული კომპანია „სინეტექსისა“ და კომპანია „კოდაკის“ ინიციატივით სტუდენტებისათვის განხორციელდა სასწავლო პროექტი - ზაფხულის კინოსკოლა, რომლის მიზანი იყო 10 სტუდენტური მოკლემეტრაჟიანი ფილმის შექმნა საერთო დევიზით „მშვიდობით იარაღო“.

2009 წელს ფაკულტეტის დეკანად აირჩიეს პროფესორი, დავით ჯანელიძე, ხოლო 2011 წელს ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის ხელმძღვანელად - ასოცირებული პროფესორი, თინათინ ჭაბუკიანი. უნივერსიტეტში წარმატებით დაინერგა ყველა ის ძირითადი ასპექტი, რომელსაც ბოლონიის პროცესი მოიცავს – კანონმდებლობაში გაიწერა ბოლონიის მთავარი მოთხოვნები: ხარისხის ერთიანი სისტემის დანერგვა და საგანმანათლებლო საფეხურების განსაზღვრა (ბაკალავრიატი, მაგისტრატურა, დოქტორანტურა), რის საფუძველზეც საქართველოს საგანმანათლებლო სისტემა ერთიანი ევროპული სისტემის წევრად იქცა, ხოლო აქ მიღებული უმაღლესი განათლების აღიარება შესაძლებელია ევროპულ ქვეყნებში. კრედიტების სისტემის დანერგვამ შესაძლებელი გახადა სტუდენტებისა და აკადემიური თუ ადმინისტრაციული პერსონალის მობილობა, ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების დანერგვა სახელმწიფო და საუნივერსიტეტო დონეზე აკრედიტაცია-ავტორიზაციის სისტემისა და უნივერსიტეტებში ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურების ამოქმედებით.

2011-2012 სასწავლო წელს უნივერსიტეტის სასწავლო პროგრამა-

¹ გაზეთი „დურუჯი“, № 16 (22), 2007, გვ. 2.

მამ დააკმაყოფილა ევროპული სტანდარტები და წარმატებით გა-
იარა აკრედიტაცია.

2010–2015 წლებში საერთაშორისო კინოფესტივალებზე ჩვენმა სტუდენტების 28 ფილმი დაჯილდოვდა. მათ შორის აღსანიშნავია, გიორგი ქობალიას ფილმი „უსახელო მცენარე“ (რეზო ესაძის ჯგუფი), რომელსაც 2010 წელს საერთაშორისო ფესტივალ „ამირანზე“ მიენიჭა პრიზი საუკეთესო მხატვრული ფილმისათვის. გ. ქობალია იმავე წელს ბაქოს (აზერბაიჯანი) სტუდენტური ფილმების საერთაშორისო ფესტივალზე საუკეთესო სტუდენტური ფილმისთვის მთავარი პრიზით დაჯილდოვდა.

2010 წელს ნათია ნიკოლაშვილის (ვ. სულაქველიძის ჯგუფი) ანიმაციური ფილმი „ამომავალი მზის ქვეყანა“ ბათუმის საერთაშორისო კინოფესტივალზე „თოფუზი“ დაჯილდოვდა საუკეთესო სტუდენტური ფილმისთვის.

2011 წელს ლოდის (პოლონეთი) საერთაშორისო კინოფესტივალზე მარგალიტა ბუბაშვილის (თ. ჭაბუკიანის ჯგუფი) ფილმი „ოლიმპია“ ჟიურის სპეციალური პრიზით დაჯილდოვდა.

2012 წელს მ. ბუბაშვილი საერთაშორისო კინოფესტივალ „ამირანზე“ დაჯილდოვდა პრიზით „სტუდენტი კრიტიკოსების რჩეული“.

2013 წლის ოქტომბერში ალმა-ატაში (ყაზახეთი) გამართულ III საერთაშორისო სტუდენტურ ფესტივალზე „ბასტაუ“ ლევან სიხარულიძის (ლ. თუთბერიძის ჯგუფი) სადიპლომო ფილმმა „აქ ოდესღაც ზღვა იყო“ მიიღო ფესტივალის მთავარი ჯილდო.

მომდევნო 2014 წელს, სტუდენტ სალომე ვეფხვაძის (დ. ჯანელიძის ჯგუფი) ფილმმა - „მე, ისინი და მამა“ ალმა-ატაში IV საერთაშორისო სტუდენტურ ფესტივალზე „ბასტაუ“ მიიღო პრიზი საუკეთესო რეჟისურისთვის, ხოლო 2015 წელს იგივე ნამუშევარი სოფიაში (ბულგარეთი) II სტუდენტურ ფესტივალზე „NEW WAVE“ დაჯილდოვდა პრიზით საუკეთესო უცხოენოვანი ფილმისათვის.

2015 წელს IX საერთაშორისო კინოფესტივალ „ამირანზე“ 50-მდე ქვეყნის კინოსკოლის 500-ზე მეტი ფილმი წარადგინეს. ჟიური დაკომპლექტებული იყო სხვადასხვა ქვეყნის უმაღლესი კინოსასწავლებლების წარმომადგენლებით. მათ შორის იყო ქსიე ფეი - კინორეჟისორი და პეკინის კინოაკადემიის პროფესორი. „ფესტივალმა უკვე თავი დაიმკვიდრა საერთაშორისო ფესტივა-

ლებს შორის, რასაც ცხადყოფს შემოსული განცხადებების სიმრავლე, სტუმრად ჩამოსული სტუდენტები, ჟიურის წევრები და ის, რომ მსოფლიოს სხვადასხვა წერტილში ფესტივალის ჯილდოს საპატიო ადგილი უჭირავს¹.

ამ კინოფესტივალზე საუკეთესო მხატვრული ფილმის პრიზი მიიღო სალომე ვეფხვაძის კინოსურათმა „მე, ისინი და მამა“, ხოლო საუკეთესო დოკუმენტური ფილმის პრიზით დაჯილდოვდა ბაქარ ჩერქეზიშვილის (ა. ვახტანგოვის ჯგუფი) ნამუშევარი – „ტოროლები და ბუები“.

2017-2018 სასწავლო წელს უნივერსიტეტმა წარმატებით გაიარა ავტორიზაცია. დღეისათვის კინოტელეფაკულტეტზე საშემსრულებლო-შემოქმედებითი ხელოვნება საბაკალავრო პროგრამის ორი დამტკიცებული კონცენტრაცია მოქმედებს: კინოტელეოპერატორი და აუდიოვიზუალური რეჟისურა, ამ უკანასკნელში ჩაშლილია ხუთი სპეციალობა: მხატვრული კინოს რეჟისურა, დოკუმენტური კინოს რეჟისურა, ტელერეჟისურა, ანიმაციური კინოს რეჟისურა და ხმის რეჟისურა. სწავლება ისევ სახელოსნოს პრინციპით მიმდინარეობს. თუკი ადრე მიღება ყველა სპეციალობაზე ყოველწლიური იყო, დღეისათვის ეს პროცესი ხდება ორ წელიწადში ერთხელ. შემცირდა მისაღები სტუდენტების კონტიგენტი – ადრე ჯგუფში 10 სტუდენტი ირიცხებოდა, ხოლო დღეისათვის მხოლოდ 5 სტუდენტია. მისაღები გამოცდები ორ ეტაპად ხორციელდება. პირველ ეტაპზე აბიტურიენტები გადიან შემოქმედებით ტურზე, რომელიც შედგება წერისა და ზეპირი გამოცდებისგან, სადაც სახელოსნოს (ჯგუფის) ხელმძღვანელი, კომისიის წევრებთან ერთად, არკვევს აბიტურიენტის შემოქმედებით მონაცემებსა და პოტენციალს. შემოქმედებითი ტურების გადალახვის შემდეგ (დადგენილია ქულათა რაოდენობა) აბიტურიენტი გადადის ეროვნულ გამოცდებზე, სადაც ბარდება ქართული ენა და ლიტერატურა, უცხო ენა, ისტორია ან მათემატიკა. სასწავლო პროგრამები შედგება როგორც პრაქტიკული, ასევე თეორიული სასწავლო კურსებისგან, რომელიც შესაბამისობაშია ევროპულ სააკრედიტაციო სტანდარტებთან. კურსდამთავრებულებს ენიჭებათ აუდიოვიზუალური ხელოვნების ბაკალავრის კვალიფიკაცია.

1 ხელაია თ, გაზეთი „დურუჯი“ №6 (96), 2015, გვ 3.

საშემსრულებლო-შემოქმედებითი ხელოვნების (თეორიისა და პრაქტიკის ანალიზი) სამაგისტრო პროგრამაში მოქმედებს სამი კონცენტრაცია: 1. აუდიოვიზუალური რეჟისურა - თეორიისა და პრაქტიკის ანალიზი (მხატვრული კინოს რეჟისურა, დოკუმენტური კინოს რეჟისურა, ხმის რეჟისურა, ტელერეჟისურა), 2. კინოტელეოპერატორი - თეორიისა და პრაქტიკის ანალიზი; 3. კინოტელედრამატურგია - თეორიისა და პრაქტიკის ანალიზი. მაგისტრატურაში მიღება შიდა შემოქმედებითი ტურების შედეგად მიმდინარეობს. ფუნქციონირებს სწავლების მესამე საფეხური - დოქტორანტურა პრაქტიკოსებისათვის. საშემსრულებლო მიმართულებით ნაშრომი შედგება როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული კომპონენტებისაგან. დადგენილია სადოქტორო ნაშრომის პარამეტრებიც.

2013 წელს ჩატარდა საზაფხულო უორქშოპი „მსოფლიო გათენებიდან დაღამებამდე“, 2017 წელს - ზამთრის კინოსკოლა „ბათუმის ერთი დღე“, 2018 წელს საერთაშორისო უორქშოპი „TAFU-DOC Nomads“ საზაფხულო კინოსკოლა, ხოლო 2019 წელს საერთაშორისო უორქშოპი „TAFU-Lodz NFS“ ზამთრის კინოსკოლა. ამ პროექტებში მონაწილეობდნენ ქართველი და უცხოელი სტუდენტები. მათ ხელმძღვანელობდნენ როგორც ჩვენი, ასევე მსოფლიოში აღიარებული პროფესორ-მასწავლებლები. პროექტებმა ბევრი სასიკეთო შედეგი მოუტანა ქართულ კინოსკოლას, დოკუმენტური, მხატვრული, ხმის სარეჟისორო და კინოსაოპერატორო მიმართულებების სტუდენტებს. პროექტის ყველა მონაწილე ამ პროცესში, პროფესიული თვალსაზრისით, საგრძნობლად გაიზარდა.

მნიშვნელოვანია ერთობლივი მუშაობის შედეგად მიღებული პროდუქტის საერთაშორისო დონეზე წარმოჩენაც. სტუდენტებისთვის ეს არის უნიკალური შესაძლებლობა, დაამყარონ ურთიერთობა მსოფლიოში აღიარებულ რეჟისორებთან, მიიღონ გამოცდილება, მიეცეთ თავის წარმოჩენის საშუალება, რათა მომავალი კარიერული წინსვლის გზაზე კიდევ ერთი ნაბიჯი გადადგან. კინოტელეფაკულტეტთან აგრეთვე ფუნქციონირებს კინოკლუბი, სადაც სტუდენტებს ეძლევათ საშუალება, აკადემიური სწავლებისაგან თავისუფალ სივრცეში საკუთარი ნამუშევრები გააცნონ დაინტერესებულ მაყურებელს, მიიწვიონ მათთვის საინტერესო ქართველი ან უცხოელი კინორეჟისორები დამატებითი გამოცდილების

მისაღებად. კინოკლუბის მიზანია სტუდენტების კინოგანათლების ამაღლება.

წარჩინებული სტუდენტები თავისუფლდებიან სწავლის გადასახადისაგან. სასწავლო პროცესის ხელშეწყობის უზრუნველყოფის მიზნით ფუნქციონირებს სასწავლო კინოსტუდია (პავილიონი და სამონტაჟოები). შექმნილია ახალი აპარატურა და სამონტაჟო მაგიდები, მიმდინარეობს პრაქტიკული და სალექციო მუშაობა, ისწავლება ფოტოგრაფია, კინოტელეოპერატორის ოსტატობა, რეჟისორის ოსტატობა, კინოტელეგადაღების ტექნიკა, კომპიუტერული მონტაჟი, ფირის მონტაჟი, ფოტოშოპი. ხმის ჩამწერ სტუდიაში ტარდება სალექციო და პრაქტიკული კურსი ხმის რეჟისურაში (ხმის მონტაჟი, გახმოვანება). საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამის სტუდენტები უზრუნველყოფილი არიან სათანადო აპარატურითა და მინი გადაღების მოედნით. ტექნიკური უზრუნველყოფის გარდა სტუდენტური ნამუშევრები გარკვეული თანხითაც ფინანსდება.

მსოფლიოში განვითარებული „კოვიდ-19“ პანდემიის პირობებში თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტში შეიქმნა სასწავლო პროცესის მართვის ახალი წესი. ელექტრონული (დისტანციური) სწავლებისათვის დადგინდა ზოგადი დებულებები და მოქმედების სფერო, ამოქმედდა ელექტრონული პლატფორმები, დაიგეგმა დისტანციური სწავლების ადმინისტრირება, განისაზღვრა ასეთ პირობებში ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის საქმიანობა. ამავე დროს, ჩამოყალიბდა საბაკალავრო, სამაგისტრო საკვალიფიკაციო ნაშრომების ონლაინ-დაცვის პარამეტრები საფაკულტეტო კონცეფციითა და დარგის თავისებურებების გათვალისწინებით, დადგინდა პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტის უფლებები და ვალდებულებები.

დისტანციური სწავლება საშემსრულებლო მიმართულებით, განსაკუთრებულად წარმატებით კინოტელეფაკულტეტზე განხორციელდა. დოკუმენტური კინოს სარეჟისორო ფაკულტეტის სტუდენტის, ანა ბარჯაძის (გ. მუბაშვილის ჯგუფი) ნამუშევარი „პანდემია 2020“ საერთაშორისო ინტერნეტფესტივალზე „დიოგენე“ ჟიურის სპეციალური პრიზით „პანდემიის ორიგინალური გაშუქებისთვის“ აღინიშნა.

2020 წლიდან უნივერსიტეტში ფუნქციონირება დაიწყო თანა-

მედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილმა სასწავლო ტელევიზიამ, რომელიც კიდევ უფრო მეტად დაეხმარება ქართული კინოსკოლის სტუდენტებს პროფესიული უნარ-ჩვევების გამომუშავებაში.¹

გამოყენებული ლიტერატურა:

- გაზეთი „კომუნისტი“, 8 ივლისი. 1939.
- ნათელა არველაძე, ჟურნალი „თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი“ №3 (22), 2005. გვ. 3.
- ლამარა ღონღაძე, ჟურნალი „ხელოვნება“, თბილისი, 2008, გვ. 109.
- ირინე მდივანი, „ახალი ფილმები“, №9-10. 1982
- მაია ლევანიძე, გაზეთი „ქართული ფილმი“ № 2, 1988.
- გიორგი დოლიძე, გაზეთი „ქართული ფილმი“, 22.VI. 1995
- ოლღა თაბუკაშვილი, „საარის მხარე მასპინძლობს ქართულ კინოს“, ჟურნალი „კინო“, №2, 1990., გვ. 84-88.
- ჟურნალი „ეკრანი“, 1992, №32, გვ. 1.
- გოგი დოლიძე, გაზეთი „ქართული ფილმი“, № 6 (704) 7 მარტი, 1997.
- გაზეთი „დურუჯი“ № 16 (22), 14 დეკემბერი, 2007.
- თამარ ხელაია, გაზეთი „დურუჯი“ №6 (96), გვ. 3, 29 ივნისი, 2015.

1 სტატიაში გამოყენებულია საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის, კინოტელე ფაკულტეტის საარქივო და უნივერსიტეტის კინოს მუზეუმის მთავარი სპეციალისტის, ლალი გორგასლიძის მიერ მოწოდებული მასალები. აგრეთვე რიგი საკითხები და თარიღები აღდგენილია იმ მოვლენების უშუალო მონაწილეთა ინტერვიუების საფუძველზე, ესენი არიან: რეჟისორი ზურაბ ინაშვილი, რეჟისორი ვაჟა ზუბაშვილი, რეჟისორი დავით ჯანელიძე, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი მაია ლევანიძე, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი გიორგი ღვალაძე, მუზეუმის დირექტორი პაატა იაქაშვილი და სხვ.

ANNIVERSARY DATE

Tinatini Tchabukiani

Shota Rustaveli Theater and Film Georgia State University

GEORGIAN CINEMATOGRAPHY SCHOOL

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgia State University is higher professional education institution of Georgian theater and cinematography. In 2022 university will celebrate its 100 Th anniversary. Article “Georgian cinematography school” briefly relates to the establishment of higher professional education institution of Georgian theater and cinematography and its development stages from its beginning to present. In the article is directly emphasized the issue of establishment Georgian cinematography school and processes of its development.

In 1972 at this institute was established specialty of film studies managed by film experts: Olga (Lala) Tabukashvili and Kora Tsereteli, but later there was also established specialty of film direction led by famous film director Tengiz Abuladze. Though, as it is known the idea of opening film faculty was realized by Rezo Chkheidze’ great authority and name.

In the article is clearly provided as to how educational structure and programs had been changing together with the social and political changes taken place in the country. Establishment of Soviet Socialist Republic was ruining together with the system of soviet studies. There began so called transitional period that lasted for 16 years and accordingly it ad an impact on educational processes.

Change of educational system also became inevitable in independent Georgia. The most optimal option was joining with the process of Bolonia considering establishment of united European space of higher education and increase of competitiveness based on international principles. In 2005 Georgia joined aforesaid process. In 2011-2012 academic years the academic program of our university met European standards and successfully obtained accreditation.

The article represents a half-century history of Georgian cinematography school: academic structures and academic

programs, professors and teachers and the groups educated by them, successful students, whose films gained great prizes at important international festivals and due to this reason our university became celebrated.